

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sži/17/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013200404
Dátum vydania rozhodnutia:	17.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1013200404.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Kováčovej a Mgr. Petra Melichera v právnej veci žalobcu R. M. J., Z., bytom Q. X, F., proti žalovanému Mestská časť Bratislava - Dúbravka, Žatevná 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. SP-2206/2013 zo dňa 14. februára 2013, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/56/2013-30 zo dňa 13. februára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/56/2013-30 zo dňa 13. februára 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného zo dňa 14. februára 2013, ktorým bolo odvolanie žalobcu zamietnuté a rozhodnutie Miestneho úradu Mestskej časti Bratislava - Dúbravka zo dňa 14. januára 2013 č. OMPaL/901/2206/2013 potvrdené. Rozhodnutím Miestneho úradu Mestskej časti Bratislava - Dúbravka zo dňa 14. januára 2013 č. OMPaL/901/2206/2013 neboli žalobcovi požadované informácie sprístupnené z dôvodu, že požadované informácie nie sú podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám informáciami.

Z administratívneho spisu súd zistil, že žiadosťou, ktorá bola žalovanému doručená dňa 7.6.2011 žalobca požiadal o sprístupnenie informácií:

- a) či umožňuje platná právna úprava prideliť služobný byt do nájmu osobe, ktorá je vlastníkom, alebo spoluvlastníkom bytu alebo rodinného domu a v čase podania žiadosti sa v ňom zdržiava?
- b) či ak žiadateľ o služobný byt ako dôvod pridelenia služobného bytu uvádza rodinné dôvody, iné než prípad domáceho násilia, môže byť takto formulovaný dôvod považovaný za dostatočný pre rozhodnutie o pridelení služobného bytu?

c) či ak sa dostatočne zistí, že osoba, ktorej bol takýto byt pridelený, uviedla v žiadosti vedome nepravdivé údaje, môže byť od nej aj so spätnou platnosťou požadované trhové nájomné a zmluva sa ponechá v platnosti?

Správny orgán rozhodnutie o nesprístupnení informácií odôvodnil tým, že požadované informácie nie sú podľa zákona o slobode informácií informáciami. Pre účely zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám (ďalej len „zákon o slobode informácií“) informáciou nie sú výklady právnych noriem - zákonov, smerníc a ostatných predpisov, stanoviská, vyjadrenia a právne názory, dotazy na subjektívne názory ani dotazy na vytváranie nových informácií, ktoré by povinný subjekt musel vytvoriť na konkrétnu žiadosť žiadateľa. K nezákonnosti vydania rozhodnutia miestneho orgánu Mestskej časti Bratislava - Dúbravka podpísaného prednostom Miestneho úradu, ktorú žiadateľ namietal v odvolaní, žalovaný uviedol, že osoby povinné sprístupňovať informácie podľa zákona o slobode informácií sú špecifikované v § 2 ods. 1 citovaného zákona. Osoby príslušné na rozhodnutie o nesprístupnení informácie v prvom a druhom stupni sú špecifikované v ustanovení § 19 ods. 2 zákona o slobode informácií. Podľa tohto ustanovenia o odvolaní proti rozhodnutiu povinnej osoby rozhoduje nadriadený povinný osoba, ktorá vo veci rozhodla, alebo mala rozhodnúť. Ak ide o rozhodnutie obecného úradu, o odvolaní rozhoduje starosta obce (primátor).

Krajský súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že základnou podmienkou prístupu k informáciám povinnej osoby v zmysle § 3 ods. 1 zákona o slobode informácií je skutočnosť, že povinná osoba musí mať požadovanú informáciu k dispozícii. Z formulácie otázok žalobcu, na ktoré žiadal povinnú osobu zodpovedať je zrejmé, že žalobca žiadal o právne stanovisko, resp. o právny názor povinnej osoby, podľa ktorého by postupovala v prípade, ak nastane právna skutočnosť uvedená v zadaných otázkach. K námietke žalobcu, že Miestny úrad mestskej časti Bratislava - Dúbravka nebol oprávnený rozhodovať o jeho žiadosti o sprístupnenie informácie, krajský súd uviedol, že v zmysle § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií povinnou osobou sprístupňovať informácie je obec a v zmysle § 19 ods. 2 citovaného zákona je o žiadosti o sprístupnenie informácie oprávnený rozhodovať obecný úrad alebo miestny úrad mestskej časti, ktorú riadi a organizuje prednosta. O odvolaní voči rozhodnutiu obecného úradu potom v zmysle § 19 ods. 2 zákona o slobode informácií rozhoduje starosta obce. Na základe vyššie uvedeného Krajský súd v Bratislave dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom a žalobu podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie žalobca a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní rozhodol tak, že zmení napadnutý rozsudok krajského súdu a rozhodnutie Miestneho úradu a rozhodnutie starostu Mestskej časti Bratislava - Dúbravka ako nezákonné zruší podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. a vráti im vec na ďalšie konanie. Žalobca sa v odvolaní pridržiaval námietok, ktoré uviedol už v žalobe a poukázal na to, že odvolaním napadnutý rozsudok bol vydaný v rozpore s platnou právnou úpravou a súd v ňom zaujal právny názor, ktorý nemá oporu v platnej právnej úprave.

Žalovaný správny orgán sa k odvolaniu žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave vyjadril tak, že sa pridržiava predchádzajúcich písomných vyjadrení k veci, uvedené rozhodnutie považuje za vecne správne a vydané v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií a zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Rozsudok krajského súdu č. 1S 56/2013 zo dňa 13.2.2014 považoval za vecne aj právne správny a riadne odôvodnený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako i konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie žalobcu prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu proti rozsudku krajského súdu nie je možné vyhovieť a to z nasledovných dôvodov:

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 250i ods. 3 OSP na vady konania pred správnym orgánom sa prihliada, len ak vzniknuté vady mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Najvyšší súd nezistil procesné vady, ktoré by samy o sebe boli dôvodom pre zrušenie rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave. Rozsudok krajského súdu sa dostatočne podrobne zaoberá skutkovými zisteniami správnych orgánov, námietkami žalobcu, ako aj vyjadreniami správnych orgánov na tieto námietky. Odvolací súd sa preto v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi prvostupňového rozsudku, ktoré zodpovedajú obsahu spisu a tieto dôvody si odvolací súd osvojuje ako svoje vlastné.

Najvyšší súd prvostupňový rozsudok podľa § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správny potvrdil a súčasne odkazuje na jeho podrobné dôvody vo vzťahu ku všetkým dôvodom podaného odvolania, ktoré sú prakticky totožné s dôvodmi samotnej žaloby a s ktorými sa krajský súd náležite po stránke skutkovej aj právnej vysporiadal a odvolací súd nevidí dôvod na zopakovanie vecne správnych dôvodov rozsudku krajského súdu.

Podľa § 219 ods. 2 OSP odvolací súd len dopĺňa dôvody prvostupňového rozsudku nasledovne: Právo na informácie spolu so slobodou prejavu sú ústavnými právami každého subjektu garantovanými Ústavou Slovenskej republiky, Listou základných práv a slobôd a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť len zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Výkladovým pravidlom pri obmedzovaní základných práv a slobôd je ustanovenie čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ. Rozsah obmedzení základných práv a slobôd je potrebné vykladať reštriktívne. Zákon č. 211/2000 Z. z. potom v podrobnostiach upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám.

Zákon č. 211/2000 Z. z. pri sprístupňovaní informácií rozlišuje tri spôsoby vybavenia žiadosti, a to keď:

- povinná osoba poskytne žiadateľovi požadované informácie v rozsahu a spôsobom podľa § 16 (ústne, písomne, odpis, výpis, kópia informácií, telefonicky, faxom, poštou, elektronickou poštou) a v zákonom stanovenej lehote; v tomto prípade sa rozhodnutie urobí záznamom v spise a nie je proti nemu prípustný opravný prostriedok - § 18 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z.
- povinná osoba žiadosti nevyhoví hoci len sčasti; v tom prípade vydá v zákonom stanovenej lehote písomné rozhodnutie, proti ktorému je prípustný opravný prostriedok - § 18 ods. 2, § 19 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z.
- povinná osoba v lehote na vybavenie žiadosti neposkytla informácie či nevydala rozhodnutie a ani informáciu nesprístupnila, predpokladá sa, že vydala fiktívne rozhodnutie, ktorým odmietla poskytnúť informáciu a je proti nemu prípustný opravný prostriedok - § 18 ods. 3, § 19 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“ sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o slobode informácií každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

Základným pojmom zákona o slobode informácií je pojem „informácia“. Zákon neobsahuje výslovnú definíciu tohto pojmu, ale význam pojmu informácia jednoznačne vyplýva z kontextu ustanovení zákona a z iných právnych dokumentov. Pojem informácia používaný v zákone o slobode informácií je právnym pojmom, ktorého význam môže byť odlišný od významu používaného v bežnom hovorovom jazyku.

Obsahom základného práva na prijímanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je právo dostávať informácie podľa predstáv a očakávaní žalobcu (pozri napríklad uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 184/03 z 1. októbra 2003, publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 334/2003, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sž 5/2011 zo dňa 16. novembra 2011).

Skutočnosť, že sa žalobca nestotožňuje s rozhodnutím správneho orgánu o neposkytnutí informácie, bez ďalšieho nepredstavuje porušenie ustanovení zákona č. 211/2000 Z. z., ani porušenie práva žalobcu na prijímanie informácií v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje postup a rozhodnutie žalovaného za súladný so zákonom č. 211/2000 Z. z. a čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Odvolací súd súhlasí s názorom krajského súdu, že informácie, ktorých sprístupnenie žalobca žiadal nemali povahu informácií podľa zákona o slobode informácií. Žalobca vo svojej žiadosti žiadal správny orgán, aby mu oznámil, ako by postupoval v prípade, ak by hypoteticky nastali nejaké situácie a teda žiadal od správneho orgánu informácie, ktorými tento reálne nedisponoval. Ak mal žalobca záujem informovať sa o postupe správneho orgánu v konkrétnych veciach, mal aj konkrétne formulovať svoje otázky a nie žiadať správny orgán o právne posúdenia.

Podľa § 19 ods. 2 zákona o slobode informácií o odvolaní proti rozhodnutiu povinnej osoby rozhoduje nadriadený povinnej osoby, ktorá vo veci rozhodla, alebo mala rozhodnúť. Ak ide o rozhodnutie obecného úradu, o odvolaní rozhoduje starosta obce (primátor).

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o obecnom zriadení prácu obecného úradu riadi starosta.

Podľa § 16 ods. 4 zákona o obecnom zriadení v obciach s väčším počtom zamestnancov môže byť zriadená funkcia prednostu obecného úradu.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o obecnom zriadení ak je v obci zriadená funkcia prednostu obecného úradu, obecný úrad vedie a jeho prácu organizuje prednosta. Prednosta vymenúva a odvoláva starosta.

Podľa § 17 ods. 2 zákona o obecnom zriadení prednosta obecného úradu je zamestnancom obce, ktorý zodpovedá za svoju činnosť starostovi. Spolu s ním podpisuje zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva.

Postavenie Bratislavy ako hlavného mesta ustanovuje § 1a ods. 1 zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave, podľa ktorého Bratislava je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt (ďalej len "obyvateľ"). Bratislava vykonáva územnú samosprávu patriacu obci (ďalej len "samospráva Bratislavy") a plní úlohy štátnej správy prenesené na obec zákonom.

Podľa § 1a ods. 2 zákona o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave mestská časť je územným samosprávnym a správnym celkom Bratislavy; združuje obyvateľov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Mestská časť vykonáva samosprávu Bratislavy a prenesenú pôsobnosť v rozsahu vymedzenom

zákonom a štatútom Bratislavy (ďalej len "štatút"); v tomto rozsahu má postavenie obce.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave miestnymi orgánmi sú miestne zastupiteľstvo a starosta.

Podľa § 19 ods. 1 zákona o hlavnom meste Bratislave odborné, administratívne a organizačné práce súvisiace s plnením úloh miestnych orgánov plní miestny úrad. Organizáciu miestneho úradu, náplne činností útvarov miestneho úradu a počet zamestnancov mestskej časti ustanovuje organizačný poriadok miestneho úradu, ktorý vydá starosta.

Podľa § 19 ods. 3 zákona o hlavnom meste Bratislave prácu miestneho úradu riadi prednosta.

Z uvedeného vyplýva, že samotný zákon o hlavnom meste Bratislave stanovuje starostu ako miestny orgán. Keďže podľa zákona o slobode informácií starosta rozhoduje o odvolaní voči rozhodnutiu obecného úradu v 2. stupni, možno konštatovať, že Miestny úrad Mestskej časti Bratislava - Dúbravka postupoval správne, ak rozhodol o žalobcovej žiadosti o sprístupnenie informácií.

Za týchto skutkových a právnych okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru odvolacieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu.

Z obsahu spisového materiálu, súčasťou ktorého je i administratívny spis žalovaného, je nesporne zrejmé, že krajský súd sa pri svojom rozhodovaní náležite vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami uvedenými v žalobe. V súdnom konaní obsahom administratívneho spisu bolo preukázané, že vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak ako prvostupňový súd ani odvolací súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti a ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Preto, ak krajský súd dospel k právnomu záveru totožnému so záverom správnych orgánov oboch stupňov a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu, tento jeho názor považoval aj odvolací súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny.

Skutočnosti, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu, neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal v podstate už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalobcu nevyhovел a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako súladný so zákonom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd vychádzal z ustanovení § 224 ods. 1 a § 250k O.s.p. tak, že žalobcovi nepriznal ich náhradu, pretože nebol v odvolacom konaní úspešný a žalovanému právo na náhradu trov zo zákona neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.